

Evolutie en verdeling van de volledige en de tijdelijke werkloosheid volgens nationaliteitsgroep

*Incl. focus op de dienstenchequesector
Periode 2007-2016*

Inhoudstafel:

INLEIDING	1
1 EVOLUTIE VAN DE WERKGELEGENHEID EN DE BEVOLKING OP ARBEIDSLEEFTIJD	1
1.1 Evolutie van de werkgelegenheid	1
1.2 Evolutie van de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)	3
2 DE VOLLEDIGE EN DE TIJDELIJKE WERKLOOSHEID VOLGENS NATIONALITEITSGROEP	4
2.1 Volledige werkloosheid	4
2.1.1 Evolutie van de volledige werkloosheid volgens nationaliteitsgroep	4
2.1.2 Verhouding tot de werkgelegenheid	5
2.1.3 Niet-vergoede werklozen	6
2.1.4 Volledig werklozen toegelaten tot een uitkering o.b.v. arbeidsprestaties OCMW	7
2.2 Tijdelijke werkloosheid	9
2.2.1 Evolutie van de tijdelijke werkloosheid volgens nationaliteitsgroep	9
2.2.2 Verhouding tot de werkgelegenheid	10
3 FOCUS OP DE DIENSTENCHEQUESECTOR	11
3.1 Evolutie van het aantal dienstenchequewerknemers	11
3.2 Volledige werkloosheid bij dienstenchequewerknemers	13
3.3 Tijdelijke werkloosheid bij dienstenchequewerknemers	16
4 BESLUIT	20
4.1 Volledige werkloosheid	20
4.2 Tijdelijke werkloosheid	22
BIJLAGE: LOONTREKKENDEN NAAR TYPE OVEREENKOMST	24

Inleiding

Eind 2014 publiceerde de RVA een studie over de nationaliteitsgroepen in de volledige en de tijdelijke werkloosheid. De huidige studie is een update van deze publicatie. Er wordt ook van de gelegenheid gebruik gemaakt om de in 2014 gehanteerde methodologie technisch te vereenvoudigen en aan te passen naar de modernere statistische definities.

In deze studie wordt per nationaliteitsgroep¹ de evolutie geschetst van de volledige werkloosheid (VW) en de tijdelijke werkloosheid (TW). Teneinde die evoluties in context te kunnen plaatsen, wordt echter aangevangen met een beknopt overzicht van de evoluties van de werkgelegenheid en de bevolking op arbeidsleeftijd volgens dezelfde verdeling. Het algemene overzicht van de werkloosheid wordt gevolgd door een focus op de dienstenchequesector², waarin specifiek voor deze sector dezelfde evoluties worden onderzocht en vergeleken met de algemene evoluties.

1

Evolutie van de werkgelegenheid en de bevolking op arbeidsleeftijd

1.1

Evolutie van de werkgelegenheid

Tabel 1 schetst de evolutie van de Belgische werkgelegenheid volgens nationaliteitsgroep. Naast de weergave in duizendtallen, wordt ook de evolutie getoond van de onderlinge verhoudingen van de diverse nationaliteitsgroepen. De algemene toename van de werkgelegenheid in de periode 2007-2016 (+ 4,4%) is zichtbaar in elk van de nationaliteitsgroepen, maar procentueel gezien niet in dezelfde mate. Het aantal werkenden met de Belgische nationaliteit nam slechts met 1,6% toe. De relatieve toenames van het aantal werkenden met een andere EU-15-nationaliteit, van een recentere lidstaat of van een niet-EU-nationaliteit zijn van heel andere grootordes: respectievelijk + 8,9%, + 285,1% en + 54,9%.

¹ Gehegroepeerd als Belgische nationaliteit, nationaliteiten van andere EU-15-lidstaten, nationaliteiten van de overige (nieuwere) EU-lidstaten en nationaliteiten van buiten de EU. In tegenstelling tot de publicatie van 2014, wordt in deze update de EU gedefinieerd als de EU-28 i.p.v. de EU-27.

Er dient te worden opgemerkt dat de indeling volgens nationaliteit geen betrekking heeft op de origine van wie een bepaalde nationaliteit draagt.

² Met betrekking tot het dienstenchequestelsel dient te worden opgemerkt dat de gegevens waarover de RVA beschikt beperkt zijn tot en met het jaar 2015. Dit stelsel werd in het kader van de Zesde Staatshervorming immers naar de gewestelijke instanties overgedragen op 1 januari 2016.

Tabel 1

Evolutie en verdeling van de werkgelegenheid volgens nationaliteitsgroep in duizendtallen

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	4 348,1	4 005,2	261,7	239,5	22,2	81,2
2008	4 413,7	4 060,3	271,5	244,0	27,5	81,9
2009	4 389,4	4 030,1	275,6	241,9	33,7	83,7
2010	4 450,6	4 069,9	294,3	245,4	48,9	86,4
2011	4 470,5	4 069,4	297,9	242,5	55,4	103,2
2012	4 479,0	4 078,2	297,4	241,3	56,1	103,4
2013	4 484,5	4 065,9	312,3	244,3	68,0	106,3
2014	4 497,3	4 060,3	326,1	251,2	74,9	110,9
2015	4 499,3	4 030,1	342,9	262,4	80,5	126,3
2016	4 540,6	4 068,4	346,4	260,9	85,5	125,8
Evol. 2007-2016	+ 4,4%	+ 1,6%	+ 32,4%	+ 8,9%	+ 285,1%	+ 54,9%
	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	100%	92,1%	6,0%	5,5%	0,5%	1,9%
2008	100%	92,0%	6,2%	5,5%	0,6%	1,9%
2009	100%	91,8%	6,3%	5,5%	0,8%	1,9%
2010	100%	91,4%	6,6%	5,5%	1,1%	1,9%
2011	100%	91,0%	6,7%	5,4%	1,2%	2,3%
2012	100%	91,1%	6,6%	5,4%	1,3%	2,3%
2013	100%	90,7%	7,0%	5,4%	1,5%	2,4%
2014	100%	90,3%	7,3%	5,6%	1,7%	2,5%
2015	100%	89,6%	7,6%	5,8%	1,8%	2,8%
2016	100%	89,6%	7,6%	5,7%	1,9%	2,8%

Bron: Eurostat - Ifsa_pganws

Ten gevolge van deze evoluties zien we hoe de werkenden met een Belgische nationaliteit, hoewel ze met voorsprong de grootste groep blijven, een afname van hun aandeel laten noteren van 92,1% in 2007 tot 89,6% in 2016. De hiermee overeenstemmende stijging van het aandeel van de werkenden met een buitenlandse nationaliteit (+ 2,5 procentpunt) situeert zich voornamelijk bij de nationaliteiten van de nieuwere EU-lidstaten ³ (+ 1,4 procentpunt), gevolgd door de niet-EU-nationaliteiten (+ 0,9 procentpunt) en ten slotte de EU-15-nationaliteiten (+ 0,2 procentpunt).

³ Men dient de evoluties voor de nieuwere EU lidstaten voorzichtig te interpreteren omdat voor deze lidstaten de toegang tot de arbeidsmarkt van de andere Europese landen niet volledig open was.

Ter herinnering: bepaalde Europese landen, waaronder België, hadden overgangsmaatregelen genomen om tijdelijk hun arbeidsmarkt te beschermen. Tijdens een overgangsperiode van maximaal 7 jaar (2+3+2 jaar) konden de nieuwere landen van de Europese Unie (Estland, Hongarije, Litouwen, Letland, Polen, Tsjechië, Slowakije, Slovenië), met uitzondering van Cyprus en Malta, niet genieten van een vrije toegang tot de arbeidsmarkt.

Sinds 1 mei 2009 is de Belgische arbeidsmarkt open zonder beperking voor de werknemers uit lidstaten die toetraden tot de Europese Unie in 2004. Dit omvat werknemers uit de volgende landen: Polen, Tsjechië, Slovenië, Slowakije, Hongarije, Litouwen, Letland en Estland.

De overgangsperiode eindigde op 31 december 2013 voor de werknemers uit Roemenië en Bulgarije en op 30 juni 2015 voor de werknemers uit Kroatië.

1.2

Evolutie van de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)

De beschreven evolutie van de werkgelegenheid laat zich in de eerste plaats verklaren door demografische verschuivingen. Wanneer we voor dezelfde periode de evolutie van de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar) bekijken, zien we toenames per nationaliteitsgroep die van vergelijkbare grootorde zijn als die van de werkgelegenheid.

Tabel 2

Evolutie en verdeling van de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar) volgens nationaliteitsgroep in duizendtallen

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	7 007,8	6 367,0	427,9	391,8	36,1	212,9
2008	7 073,3	6 432,6	435,4	390,1	45,3	205,3
2009	7 125,5	6 446,9	462,8	409,5	53,3	215,8
2010	7 176,8	6 478,0	471,8	398,3	73,5	227,0
2011	7 219,6	6 464,4	479,3	395,0	84,3	275,9
2012	7 242,0	6 476,6	479,6	389,9	89,7	285,8
2013	7 257,1	6 459,1	515,2	413,1	102,1	282,8
2014	7 265,5	6 451,8	521,7	406,6	115,1	292,0
2015	7 280,8	6 420,6	543,5	419,6	123,9	316,7
2016	7 289,5	6 432,1	537,9	416,5	121,4	319,5
Evol. 2007-2016	+ 4,0%	+ 1,0%	+ 25,7%	+ 6,3%	+ 236,3%	+ 50,1%
	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	100%	90,9%	6,1%	5,6%	0,5%	3,0%
2008	100%	90,9%	6,2%	5,5%	0,6%	2,9%
2009	100%	90,5%	6,5%	5,7%	0,7%	3,0%
2010	100%	90,3%	6,6%	5,5%	1,0%	3,2%
2011	100%	89,5%	6,6%	5,5%	1,2%	3,8%
2012	100%	89,4%	6,6%	5,4%	1,2%	3,9%
2013	100%	89,0%	7,1%	5,7%	1,4%	3,9%
2014	100%	88,8%	7,2%	5,6%	1,6%	4,0%
2015	100%	88,2%	7,5%	5,8%	1,7%	4,3%
2016	100%	88,2%	7,4%	5,7%	1,7%	4,4%

Bron: Eurostat - lfsa_pganws

2

De volledige en de tijdelijke werkloosheid volgens nationaliteitsgroep

De volledige en de tijdelijke werkloosheid wordt in dit hoofdstuk weergegeven als het aantal verschillende personen dat in een referentiejaar minstens 1 betaling ontving respectievelijk als volledig of als tijdelijk werkloze. Voor het afbakenen van de volledige werkloosheid wordt de standaarddefinitie van de werkzoekende uitkeringsgerechtigd volledig werklozen gebruikt, zoals die ook in andere RVA-publicaties en -statistieken voorkomt. Daarbij dient er echter rekening mee te worden gehouden dat de meeste publicaties de gegevens weergeven als fysieke eenheden (dit zijn maandgemiddelden van het aantal verschillende betalingen) in indieningsmaanden⁴, wat resulteert in lagere aantallen dan de huidige gegevens uitgedrukt in verschillende personen. Voor de tijdelijke werkloosheid gaat het om gegevens vóór verificatie.

2.1

Volledige werkloosheid

2.1.1

Evolutie van de volledige werkloosheid volgens nationaliteitsgroep

In totaal is de volledige werkloosheid tussen 2007 en 2016 met 11,6% gedaald. Die daling is onder andere het gevolg van de verbeterde economische conjunctuur tijdens de betrokken periode, maar wordt ook beïnvloed door een aantal reglementaire wijzigingen om de tewerkstelling te ondersteunen en het werkloosheidsstelsel te hervormen (met name de beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen, waarvan de eerste gevallen zich voordeden vanaf januari 2015).

Tabel 3
Evolutie en verdeling van het aantal werkzoekende volledig werklozen volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	725 182	641 627	52 437	51 441	996	31 118
2008	702 115	619 217	50 644	49 487	1 157	32 254
2009	736 087	648 136	53 469	51 866	1 603	34 482
2010	744 392	654 536	55 632	52 792	2 840	34 224
2011	729 476	637 475	56 186	52 465	3 721	35 815
2012	722 241	626 733	57 229	52 399	4 830	38 279
2013	742 058	641 599	59 887	53 690	6 197	40 572
2014	741 339	638 963	61 838	54 187	7 651	40 538
2015	685 548	585 676	60 046	51 351	8 695	39 826
2016	641 352	544 166	58 037	48 483	9 554	39 149
Evol. 2007-2016	- 11,6%	- 15,2%	+ 10,7%	- 5,8%	+ 859,2%	+ 25,8%
	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	100%	88,5%	7,2%	7,1%	0,1%	4,3%
2008	100%	88,2%	7,2%	7,0%	0,2%	4,6%
2009	100%	88,1%	7,3%	7,0%	0,2%	4,7%
2010	100%	87,9%	7,5%	7,1%	0,4%	4,6%
2011	100%	87,4%	7,7%	7,2%	0,5%	4,9%
2012	100%	86,8%	7,9%	7,3%	0,7%	5,3%
2013	100%	86,5%	8,1%	7,2%	0,8%	5,5%
2014	100%	86,2%	8,3%	7,3%	1,0%	5,5%
2015	100%	85,4%	8,8%	7,5%	1,3%	5,8%
2016	100%	84,8%	9,0%	7,6%	1,5%	6,1%

⁴ Cf. het statistisch methodologische luik op de RVA-website.

De daling in kwestie situeert zich echter uitsluitend bij de Belgische en andere EU-15-nationaliteiten (respectievelijk – 15,2% en – 5,8%). Voor de niet-EU-nationaliteiten en de nationaliteiten van nieuwere lidstaten noteren we echter stijgingen van respectievelijk 25,8% en 859,2%.

Die evoluties beïnvloeden uiteraard de onderlinge verhoudingen van de diverse nationaliteitsgroepen. Alle niet-Belgische nationaliteiten laten een stijging noteren van hun aandeel. Relatief gezien is de stijging het grootst bij het aandeel van de nationaliteiten van de nieuwere EU-lidstaten, dat in 2016 ongeveer 15x zo groot is als in 2007. Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat het nog steeds gaat om de kleinste groep, die in 2016 in totaal slechts 1,5% van de volledige werkloosheid vertegenwoordigt.

De verschillen in de evolutie van de volledige werkloosheid volgens nationaliteitsgroep laten zich deels verklaren door de genoemde beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen, die een scherpere daling van de volledige werkloosheid bij de Belgische nationaliteit impliceert. De in hoofdstuk 1 geschetste ontwikkelingen op het vlak van demografische verhoudingen en werkgelegenheid verklaren echter mee de hier waargenomen observaties. Het kan dan ook interessant zijn om de verhouding tussen de volledige werkloosheid en de werkgelegenheid volgens nationaliteitsgroep nader te bestuderen.

2.1.2

Verhouding tot de werkgelegenheid

Om de verhouding tussen de volledige werkloosheid en de werkgelegenheid in kaart te brengen, geeft tabel 4 de evolutie weer van de ratio van de volledige werkloosheid ten opzichte van de werkgelegenheid volgens nationaliteitsgroep. Hierbij zijn er vooral twee opvallende vaststellingen te vermelden:

- De verhouding tussen de volledige werkloosheid en de werkgelegenheid verschilt sterk per nationaliteitsgroep. De volledige werkloosheid bij de niet-EU-nationaliteiten ligt t.o.v. de werkgelegenheid veel hoger dan bij de overige nationaliteitsgroepen het geval is (31,1% in 2016 t.o.v. 13,4% bij de Belgische en 16,8% bij de andere EU-nationaliteiten).
- In tegenstelling tot de andere nationaliteitsgroepen, die een daling laten noteren van de ratio, noteren we voor de nieuwere EU-lidstaten in 2016 een ratio die meer dan dubbel zo hoog ligt als in 2007. Dit betekent dat de volledige werkloosheid voor deze nationaliteitsgroep sneller gestegen is dan de werkgelegenheid, terwijl voor de andere nationaliteitsgroepen de tegengestelde tendens opgaat. Daartegenover staat wel dat de nationaliteitsgroep van de nieuwere EU-lidstaten ook de laagste ratio kent (11,2% in 2016).

Tabel 4

Evolutie van de verhouding tussen de volledige werkloosheid en de werkgelegenheid volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	16,7%	16,0%	20,0%	21,5%	4,5%	38,3%
2008	15,9%	15,3%	18,7%	20,3%	4,2%	39,4%
2009	16,8%	16,1%	19,4%	21,4%	4,8%	41,2%
2010	16,7%	16,1%	18,9%	21,5%	5,8%	39,6%
2011	16,3%	15,7%	18,9%	21,6%	6,7%	34,7%
2012	16,1%	15,4%	19,2%	21,7%	8,6%	37,0%
2013	16,5%	15,8%	19,2%	22,0%	9,1%	38,2%
2014	16,5%	15,7%	19,0%	21,6%	10,2%	36,6%
2015	15,2%	14,5%	17,5%	19,6%	10,8%	31,5%
2016	14,1%	13,4%	16,8%	18,6%	11,2%	31,1%

Bron werkgelegenheid: Eurostat - Ifsa_pganws

Eigen berekeningen

2.1.3

Niet-vergoede werklozen

Tabel 5

Evolutie en verdeling van het aantal niet-vergoede werkzoekende werklozen volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2013	142 962	95 985	13 746	9 720	4 026	33 231
2014	150 307	100 729	16 820	10 338	6 482	32 758
2015	163 725	112 344	17 703	10 992	6 711	33 678
2016	167 484	113 447	17 579	10 770	6 809	36 457
Evol. 2013-2016	+ 17,2%	+ 18,2%	+ 27,9%	+ 10,8%	+ 69,1%	+ 9,7%
	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2013	100%	67,1%	9,6%	6,8%	2,8%	23,2%
2014	100%	67,0%	11,2%	6,9%	4,3%	21,8%
2015	100%	68,6%	10,8%	6,7%	4,1%	20,6%
2016	100%	67,7%	10,5%	6,4%	4,1%	21,8%

Volledigheidshalve dient met betrekking tot de volledige werkloosheid ook te worden vermeld dat België bij de gewesten ingeschreven werkzoekende werklozen kent die geen RVA-uitkering ontvangen. Deze groep bestaat uit jongeren in hun beroepsinschakelingstijd, verplicht ingeschreven werkzoekenden en vrijwillig ingeschreven werkzoekenden. Onder de verplicht ingeschreven bevinden zich de gesanctioneerde werklozen, de werkzoekenden ten laste van het OCMW en de werkzoekenden die zijn erkend als mindervalide door de FOD Sociale Zekerheid. Bij de vrijwillig ingeschreven werkzoekenden vinden we heel wat niet-werkende werkzoekenden terug met een vreemde nationaliteit, die zich inschrijven om toegang te hebben tot de Belgische arbeidsmarkt, maar die (nog) geen recht hebben op werkloosheidsuitkeringen. De gegevens over deze groep werkzoekenden volgens nationaliteitsgroep zijn beschikbaar vanaf het jaar 2013.

In deze groep werkzoekende werklozen zijn de aandelen van de nieuwere EU-nationaliteiten en de niet-EU nationaliteiten opmerkelijk groter dan bij hun tegenhangers in de uitkeringsgerechtigde volledige werkloosheid (UVW). In 2016 bedraagt het aandeel van de nieuwere EU-lidstaten er 4,1% (meer dan dubbel zo hoog als hun aandeel bij de UVW), dat van de niet-EU-nationaliteiten 21,8% (meer dan 3x zo hoog als bij de UVW). (Vergelijking met tabel 3)

2.1.4

Volledig werklozen toegelaten tot een uitkering o.b.v. arbeidsprestaties OCMW

Tabel 6

Evolutie en verdeling van het aantal volledig werklozen toelaatbaar o.b.v. arbeidsprestaties art. 60 volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	12 477	8 202	770	657	113	3 505
2008	13 236	8 438	746	646	100	4 052
2009	13 920	8 729	772	678	94	4 419
2010	13 821	8 852	829	669	160	4 140
2011	14 001	8 817	923	739	184	4 261
2012	14 015	8 648	899	706	193	4 468
2013	14 763	8 876	890	702	188	4 997
2014	15 438	9 345	944	704	240	5 149
2015	15 502	9 544	967	708	259	4 991
2016	14 920	9 341	911	643	268	4 668
Evol. 2007-2016	+ 19,6%	+ 13,9%	+ 18,3%	- 2,1%	+ 137,2%	+ 33,2%
	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	100%	65,7%	6,2%	5,3%	0,9%	28,1%
2008	100%	63,8%	5,6%	4,9%	0,8%	30,6%
2009	100%	62,7%	5,5%	4,9%	0,7%	31,7%
2010	100%	64,0%	6,0%	4,8%	1,2%	30,0%
2011	100%	63,0%	6,6%	5,3%	1,3%	30,4%
2012	100%	61,7%	6,4%	5,0%	1,4%	31,9%
2013	100%	60,1%	6,0%	4,8%	1,3%	33,8%
2014	100%	60,5%	6,1%	4,6%	1,6%	33,4%
2015	100%	61,6%	6,2%	4,6%	1,7%	32,2%
2016	100%	62,6%	6,1%	4,3%	1,8%	31,3%

Het feit dat een relatief groot aandeel buitenlandse nationaliteiten zich laat inschrijven als werkzoekende om de Belgische arbeidsmarkt te betreden, vertaalt zich in een relatief hoog aantal volledig werklozen met een buitenlandse nationaliteit die het recht op een uitkering kunnen openen door een tewerkstelling art. 60⁵, bij een OCMW. Tabel 6 toont het aantal volledig werklozen dat op het moment van telling toelaatbaar is omwille van dergelijke rechten, tabel 7 en grafiek 1 tonen hun aandeel t.o.v. het geheel van volledige werkloosheid (zoals getoond in tabel 3).

Voor de niet-EU-nationaliteiten is en blijft hun aandeel opmerkelijk hoger dan het geval is voor de overige nationaliteitsgroepen (11,9% in 2016 t.o.v. 2,3% voor het geheel van volledig werklozen). Voor de nieuwere EU-nationaliteiten is het aandeel in 2016 met 2,8% ongeveer dubbel zo groot als voor de Belgen en de overige EU-15-nationaliteiten, al vertoont het over de beschouwde periode een sterke afname (8,5 procentpunt sinds 2007).

⁵ Het betreft een vorm van maatschappelijke dienstverlening waarbij het OCMW een baan bezorgt aan iemand die uit de arbeidsmarkt is gestapt of gevallen. Het is de bedoeling om deze persoon te re-integreren in het socialezekerheidsstelsel en de arbeidsmarkt.

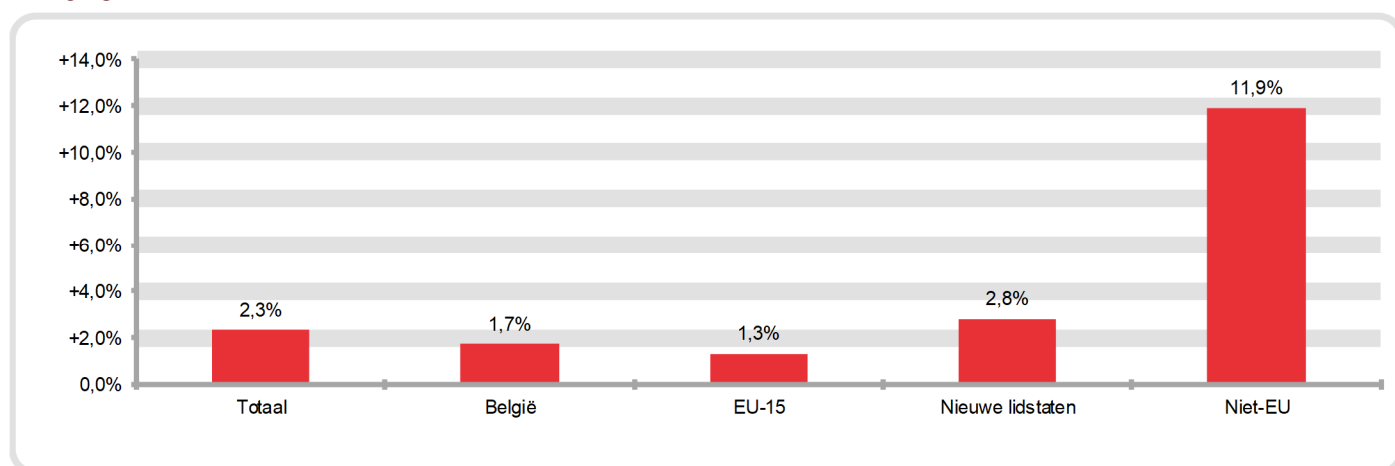
Tabel 7

Evolutie van het aandeel volledig werklozen toelaatbaar o.b.v. arbeidsprestaties art. 60 volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	1,7%	1,3%	1,5%	1,3%	11,3%	11,3%
2008	1,9%	1,4%	1,5%	1,3%	8,6%	12,6%
2009	1,9%	1,3%	1,4%	1,3%	5,9%	12,8%
2010	1,9%	1,4%	1,5%	1,3%	5,6%	12,1%
2011	1,9%	1,4%	1,6%	1,4%	4,9%	11,9%
2012	1,9%	1,4%	1,6%	1,3%	4,0%	11,7%
2013	2,0%	1,4%	1,5%	1,3%	3,0%	12,3%
2014	2,1%	1,5%	1,5%	1,3%	3,1%	12,7%
2015	2,3%	1,6%	1,6%	1,4%	3,0%	12,5%
2016	2,3%	1,7%	1,6%	1,3%	2,8%	11,9%

Grafiek 1

Aandeel volledig werklozen toelaatbaar o.b.v. arbeidsprestaties art. 60 volgens nationaliteitsgroep in 2016

2.2

Tijdelijke werkloosheid

2.2.1

Evolutie van de tijdelijke werkloosheid volgens nationaliteitsgroep

Over de periode 2007-2016 is het aantal verschillende personen in tijdelijke werkloosheid met 3,3% toegenomen. Hier is het van belang op te merken dat die stijging niet overeenkomt met een groter beroep op dit stelsel. Om die in kaart te brengen is een weergave in andere statistische eenheden⁶ immers beter geschikt. Hier wordt echter geopteerd voor een weergave in verschillende personen om de vergelijkbaarheid met de overige gegevens van de publicatie te versterken.

Ook voor de tijdelijke werkloosheid noteren we verschillen per nationaliteitsgroep. De Belgische nationaliteit is de enige die een daling (- 2,0%) van de tijdelijke werkloosheid laat noteren. Bij de overige nationaliteiten zien we daarentegen stijgingen. De sterkste relatieve toename zien we ook hier bij de nationaliteiten van de nieuwere EU-lidstaten, waarvan het aantal en het aandeel in 2016 bijna 10x zo hoog liggen als in 2007. Het aandeel van deze nationaliteitsgroep wordt in 2016 zelfs iets groter dan dat van de niet-EU-nationaliteiten (4,7% t.o.v. 4,6%).

Tabel 8

Evolutie en verdeling van de tijdelijke werkloosheid volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	332 214	288 485	29 884	28 315	1 569	13 845
2008	382 051	330 838	35 230	32 571	2 659	15 983
2009	507 993	441 072	48 984	42 976	6 008	17 937
2010	461 414	394 284	49 441	38 702	10 739	17 689
2011	392 209	327 157	46 731	34 477	12 254	18 321
2012	439 531	367 334	52 353	37 691	14 662	19 844
2013	439 546	367 439	52 997	37 708	15 289	19 110
2014	382 720	317 466	48 537	33 346	15 191	16 717
2015	356 668	294 301	46 175	30 298	15 877	16 192
2016	343 031	282 732	44 540	28 577	15 963	15 759
Evol. 2007-2016	+ 3,3%	- 2,0%	+ 49,0%	+ 0,9%	+ 917,4%	+ 13,8%
	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	100%	86,8%	9,0%	8,5%	0,5%	4,2%
2008	100%	86,6%	9,2%	8,5%	0,7%	4,2%
2009	100%	86,8%	9,6%	8,5%	1,2%	3,5%
2010	100%	85,5%	10,7%	8,4%	2,3%	3,8%
2011	100%	83,4%	11,9%	8,8%	3,1%	4,7%
2012	100%	83,6%	11,9%	8,6%	3,3%	4,5%
2013	100%	83,6%	12,1%	8,6%	3,5%	4,3%
2014	100%	82,9%	12,7%	8,7%	4,0%	4,4%
2015	100%	82,5%	12,9%	8,5%	4,5%	4,5%
2016	100%	82,4%	13,0%	8,3%	4,7%	4,6%

⁶ Dergelijke gegevens over de tijdelijke werkloosheid in indieningsjaren voor dezelfde periode worden o.a. gepubliceerd in het RVA-jaarverslag. In refertejaren noteren we een daling van het aantal vergoede dagen voor TW van 9 441 080 in 2007 naar 7 867 580 in 2016, d.i. – 16,7%. In fysieke eenheden, het gemiddeld aantal betalingen per maand, noteren we een daling van 120 564 in refertejaar 2007 naar 116 214 in refertejaar 2016, d.i. – 3,6%. Tegenover de i.c. genoteerde groei van het aantal verschillende personen staan dus dalingen van het gemiddeld aantal betalingen per personen en van het gemiddeld aantal vergoede dagen per betaling.

2.2.2

Verhouding tot de werkgelegenheid

Evenals voor de volledige werkloosheid, is het voor de tijdelijke werkloosheid interessant om de verhouding tot de werkgelegenheid in kaart te brengen via de ratio tussen het aantal tijdelijk werklozen en het aantal werkenden. Ook hier noteren we verschillen tussen de nationaliteitsgroepen, al zijn die van een andere aard dan dewelke we zagen bij de volledige werkloosheid. De kleinste ratio noteren we hier bij de Belgische nationaliteit (6,9% in 2016), terwijl de nationaliteiten van de nieuwere EU-lidstaten net de hoogste verhouding tijdelijke werkloosheid t.o.v. de werkgelegenheid kennen (18,7%). Net als bij de volledige werkloosheid noteren we een meer dan verdubbeling t.o.v. 2007 van deze ratio bij de nieuwere EU-lidstaten, terwijl ze echter daalt bij de andere nationaliteitsgroepen.

Tabel 9

Evolutie van de verhouding tussen de tijdelijke werkloosheid en de werkgelegenheid volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	7,6%	7,2%	11,4%	11,8%	7,1%	17,1%
2008	8,7%	8,1%	13,0%	13,3%	9,7%	19,5%
2009	11,6%	10,9%	17,8%	17,8%	17,8%	21,4%
2010	10,4%	9,7%	16,8%	15,8%	22,0%	20,5%
2011	8,8%	8,0%	15,7%	14,2%	22,1%	17,8%
2012	9,8%	9,0%	17,6%	15,6%	26,1%	19,2%
2013	9,8%	9,0%	17,0%	15,4%	22,5%	18,0%
2014	8,5%	7,8%	14,9%	13,3%	20,3%	15,1%
2015	7,9%	7,3%	13,5%	11,5%	19,7%	12,8%
2016	7,6%	6,9%	12,9%	11,0%	18,7%	12,5%

Bron werkgelegenheid: Eurostat - Ifsa_pganws

Eigen berekeningen

De evolutie van de nieuwere EU-nationaliteiten op het vlak van tijdelijke werkloosheid laat zich voor een stuk verklaren door het feit dat het merendeel van deze stelsels uitsluitend voor arbeiders toegankelijk zijn. Bij de nieuwere EU-nationaliteiten zijn de arbeiders immers oververtegenwoordigd binnen het geheel van loontrekkenden.⁷

⁷ Zie de bijlage bij deze publicatie: in 2016 was 82,7% van de loontrekkenden met een nieuwere EU-nationaliteit arbeider, waar de arbeiders in totaal slechts 35,0% van de loontrekkenden vertegenwoordigden.

3

Focus op de dienstenchequesector

In dit hoofdstuk gaan we na of we in de dienstenchequesector dezelfde tendensen kunnen waarnemen als geschetst in de voorgaande hoofdstukken m.b.t. werkgelegenheid, volledige en tijdelijke werkloosheid. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het dienstenchequestelsel in het kader van de Zesde Staatshervorming op 1 januari 2016 werd overgedragen naar het gewestelijke niveau. Bijgevolg zijn de gegevens waarover de RVA beschikt beperkt tot en met het jaar 2015. Bovendien zijn gegevens m.b.t. de nationaliteit van de betrokken werknemers slechts beschikbaar geworden vanaf het jaar 2008.

In de eerste plaats wordt de evolutie van het aantal verschillende dienstenchequewerknemers⁸ per jaar geschetst. Vervolgens wordt de volledige en de tijdelijke werkloosheid in de dienstenchequesector geteld. Hiervoor wordt van de personen in kwestie onderzocht of ze in het jaar volgend op hun tewerkstelling als dienstenchequewerknemer terug te vinden zijn als volledig werkloze of in het jaar tijdens hun tewerkstelling als dienstenchequewerknemer als tijdelijk werkloze van de hierboven beschreven groepen.⁹

3.1

Evolutie van het aantal dienstenchequewerknemers

Tabel 10

Evolutie en verdeling van het aantal dienstenchequewerknemers volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2008	103 437	85 801	11 343	7 046	4 297	6 293
2009	120 324	94 101	18 125	8 885	9 240	8 098
2010	136 915	103 318	23 292	9 685	13 607	10 305
2011	149 827	110 007	27 872	11 235	16 637	11 948
2012	151 137	108 251	30 430	11 822	18 608	12 456
2013	149 782	107 469	30 128	11 741	18 387	12 185
2014	154 558	108 715	33 482	12 095	21 387	12 361
2015	153 301	106 642	34 907	12 303	22 604	11 752
Evol. 2008-2015	+ 48,2%	+ 24,3%	+ 207,7%	+ 74,6%	+ 426,0%	+ 86,7%
	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2008	100%	83,0%	11,0%	6,8%	4,2%	6,1%
2009	100%	78,2%	15,1%	7,4%	7,7%	6,7%
2010	100%	75,5%	17,0%	7,1%	9,9%	7,5%
2011	100%	73,4%	18,6%	7,5%	11,1%	8,0%
2012	100%	71,6%	20,1%	7,8%	12,3%	8,2%
2013	100%	71,8%	20,1%	7,8%	12,3%	8,1%
2014	100%	70,3%	21,7%	7,8%	13,8%	8,0%
2015	100%	69,6%	22,8%	8,0%	14,7%	7,7%

⁸ De focus beperkt zich m.a.w. tot de werkgelegenheid gecreëerd in het kader van prestaties via dienstencheques. Secundaire tewerkstelling gecreëerd via het stelsel (in de vorm van administratie, beheer... in dienstenchequebedrijven) wordt niet mee in de analyse opgenomen.

⁹ De gegevens i.v.m. dienstenchequewerknemers zijn gebaseerd op een jaarlijkse bevraging bij de dienstenchequebedrijven. De opvolgingsperiode m.b.t. de volledige werkloosheid betreft dan ook geen 12 maanden na de tewerkstelling als dienstenchequewerknemer. De telmethodologie is beperkt tot het opvolgen van een dienstenchequewerknemer geregistreerd in het jaar X in de maanden januari-december van het jaar X+1. Op dezelfde manier is de tijdelijke werkloosheid bij dienstenchequewerknemers geteld door te onderzoeken of een persoon met een tewerkstelling als dienstenchequewerknemer in datzelfde jaar teruggevonden wordt in de populatie tijdelijk werklozen. Op die manier wordt de hoogst mogelijke overeenstemming van de diverse populaties bereikt als mogelijk is vanuit de aard van de gegevensbanken.

Voor de personen die teruggevonden worden als volledig of tijdelijk werkloze kan vanuit dit statuut de nationaliteit ook worden bepaald in de periode vóór 2008.

Tabel 11

Evolutie van het aandeel dienstenchequewerknemers in de werkgelegenheid volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2008	2,3%	2,1%	4,2%	2,9%	15,6%	7,7%
2009	2,7%	2,3%	6,6%	3,7%	27,4%	9,7%
2010	3,1%	2,5%	7,9%	3,9%	27,8%	11,9%
2011	3,4%	2,7%	9,4%	4,6%	30,0%	11,6%
2012	3,4%	2,7%	10,2%	4,9%	33,2%	12,0%
2013	3,3%	2,6%	9,6%	4,8%	27,0%	11,5%
2014	3,4%	2,7%	10,3%	4,8%	28,6%	11,1%
2015	3,4%	2,6%	10,2%	4,7%	28,1%	9,3%

Bron werkgelegenheid: Eurostat - Ifsa_pganws

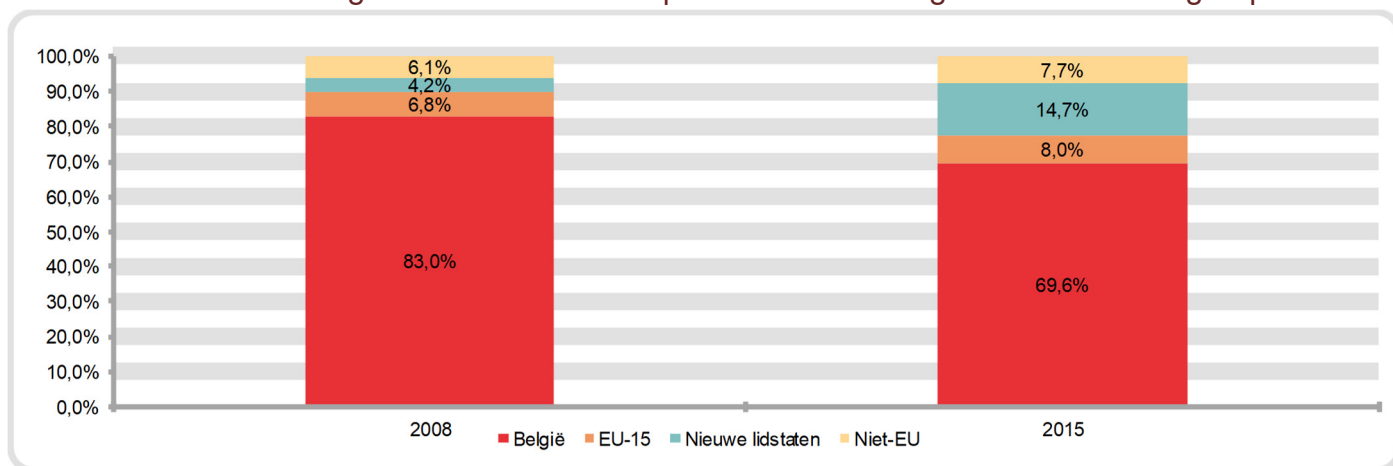
Eigen berekeningen

Tabellen 10 en 11 brengen de evolutie van het aantal dienstenchequewerknemers en het aandeel van die tewerkstellingen binnen het geheel van de werkgelegenheid in kaart. Hoewel we tussen 2008 en 2015 wel in elke nationaliteitsgroep een toename van het aantal dienstenchequewerknemers noteren, zien we ook hier onderlinge verschillen in de mate van stijging. Vooral het aantal dienstenchequewerknemers met een nationaliteit van een nieuwere EU-lidstaat neemt sterk toe (in 2015 meer dan 5x zo veel als in 2008).

Al in 2008 noteerden we voor deze nationaliteitsgroep het grootste aandeel dienstenchequewerknemers binnen het geheel van de werkgelegenheid: meer dan ¼ van de werkgelegenheid voor nieuwere EU-lidstaten (28,1% in 2015) betreft een betrekking als dienstenchequewerknemer. Ter vergelijking: hun aandeel binnen de werkgelegenheid is daarmee ca. 3x zo groot als dat van de niet-EU-nationaliteiten, ca. 6x als dat van de EU-nationaliteiten en ca. 10x als dat van de Belgen.

Grafiek 2

Evolutie van de verdeling van de dienstenchequewerknemers volgens nationaliteitsgroep

Waar in 2008 nog 83,0% van de dienstenchequewerknemers de Belgische nationaliteit had, is dat percentage in 2015 later gedaald naar 69,6%, d.i. een daling met 13,4 procentpunt. Die daling komt overeen met stijgingen van de aandelen van elk van de andere nationaliteitsgroepen, al is die het grootst bij die van de nieuwere EU-nationaliteiten (+ 10,5 procentpunt).

3.2

Volledige werkloosheid bij dienstenchequewerknemers

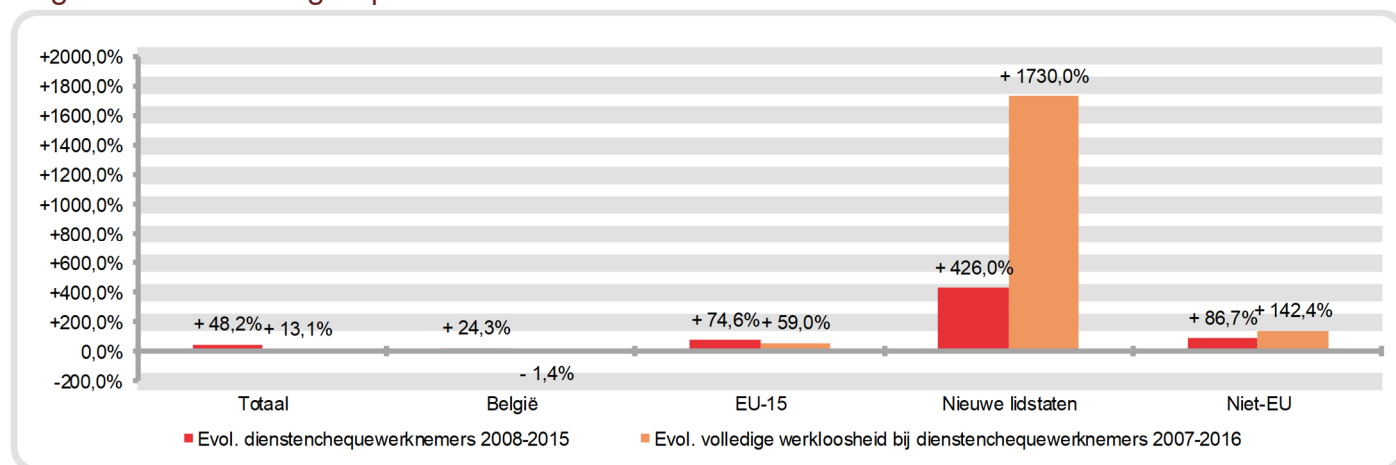
Tabel 12

Evolutie en verdeling van de volledige werkloosheid bij dienstenchequewerknemers volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	11 253	10 217	626	586	40	410
2008	14 484	13 024	864	801	63	596
2009	16 067	14 397	961	863	98	709
2010	15 736	13 876	1 075	892	183	785
2011	16 601	14 323	1 339	1 013	326	939
2012	17 350	14 707	1 525	1 045	480	1 118
2013	17 397	14 402	1 830	1 195	635	1 165
2014	16 856	13 692	1 866	1 195	671	1 298
2015	15 235	12 165	1 814	1 066	748	1 256
2016	12 727	10 069	1 664	932	732	994
Evol. 2007-2016	+ 13,1%	- 1,4%	+ 165,8%	+ 59,0%	+ 1730,0%	+ 142,4%
	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	100%	90,8%	5,6%	5,2%	0,4%	3,6%
2008	100%	89,9%	6,0%	5,5%	0,4%	4,1%
2009	100%	89,6%	6,0%	5,4%	0,6%	4,4%
2010	100%	88,2%	6,8%	5,7%	1,2%	5,0%
2011	100%	86,3%	8,1%	6,1%	2,0%	5,7%
2012	100%	84,8%	8,8%	6,0%	2,8%	6,4%
2013	100%	82,8%	10,5%	6,9%	3,7%	6,7%
2014	100%	81,2%	11,1%	7,1%	4,0%	7,7%
2015	100%	79,8%	11,9%	7,0%	4,9%	8,2%
2016	100%	79,1%	13,1%	7,3%	5,8%	7,8%

Grafiek 3

Evolutie van de volledige werkloosheid en van de werkgelegenheid in de dienstenchequesector volgens nationaliteitsgroep

In totaliteit lag de volledige werkloosheid bij de dienstenchequewerknemers in 2016 13,1% hoger dan in 2007. Alleen de Belgische nationaliteitsgroep laat een daling noteren (- 1,4%). De verhouding tussen de volledige werkloosheid en de werkgelegenheid bij dienstenchequewerknemers blijft echter ongeveer gelijk. Bovendien zijn er ook hier verschillen per nationaliteitsgroep waar te nemen.

Wanneer we enkel de nieuwere EU-lidstaten bekijken, zien we hoe in het kielzog van de stijging van het aantal dienstenchequewerknemers ook de werkloosheid in die sector voor deze nationaliteitsgroep sterk toeneemt. Dit uit zich ook in een groeiend aandeel ten opzichte van de overige nationaliteitsgroepen en in een groei van de ratio die de verhouding tussen volledige werkloosheid en werkgelegenheid uitdrukt. In 2015 bevindt die ratio zich ondanks die groei echter nog steeds op slechts 3,0%, wat in vergelijking met de hogere ratio's in de overige nationaliteitsgroepen duidt op een relatief laag peil van volledige werkloosheid t.o.v. de werkgelegenheid in dezelfde doelgroep.

Ook de andere nationaliteitsgroepen laten stijgingen van de ratio noteren tussen 2008 en 2015. Vooral voor de niet-EU-nationaliteiten onder de dienstenchequewerknemers is die aanzienlijk (van 6,5% naar 11,0%). Hiermee komt voor hen de verhouding tussen de volledig werklozen en de werkgelegenheid hoger te liggen dan die van hun tegenhangers met een EU-15-nationaliteit.

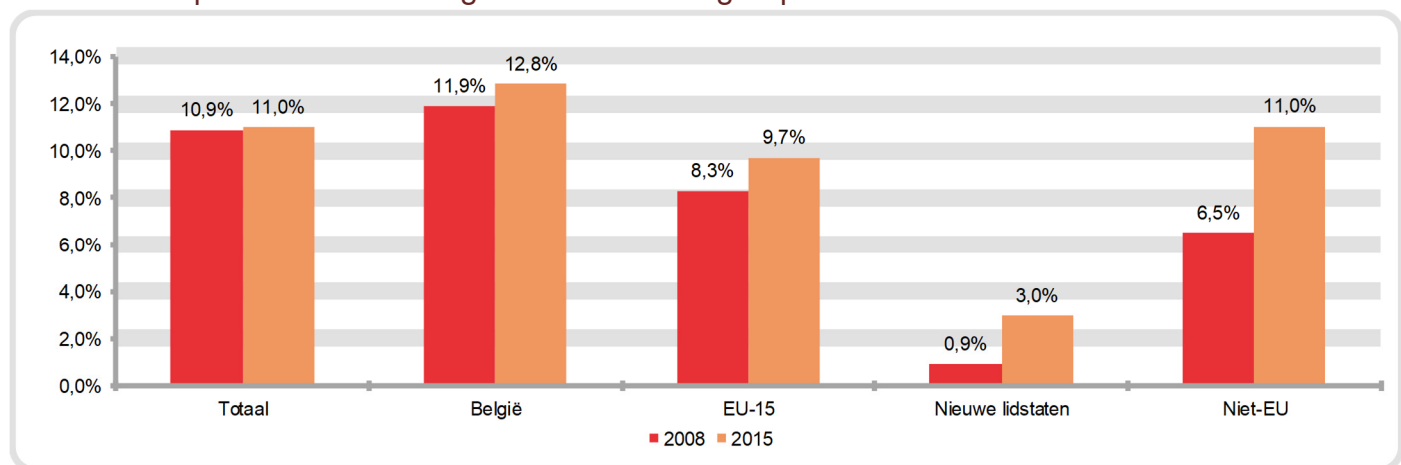
Tabel 13

Evolutie van de verhouding tussen de volledige werkloosheid en de werkgelegenheid bij dienstenchequewerknemers volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2008	10,9%	11,9%	5,5%	8,3%	0,9%	6,5%
2009	12,0%	13,8%	4,8%	9,0%	0,7%	7,4%
2010	11,7%	13,9%	4,1%	8,9%	0,7%	6,9%
2011	10,5%	12,6%	3,9%	7,9%	1,1%	6,6%
2012	11,0%	13,2%	4,4%	8,6%	1,8%	7,5%
2013	11,6%	13,7%	5,1%	8,9%	2,6%	9,2%
2014	11,3%	13,2%	5,5%	9,9%	3,0%	9,4%
2015	11,0%	12,8%	5,3%	9,7%	3,0%	11,0%

Grafiek 4

Evolutie van de verhouding tussen de volledige werkloosheid en de werkgelegenheid bij dienstenchequewerknemers volgens nationaliteitsgroep

Tabel 14

Evolutie van het aandeel van dienstenchequewerknemers in de volledige werkloosheid volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	1,6%	1,6%	1,2%	1,1%	4,0%	1,3%
2008	2,1%	2,1%	1,7%	1,6%	5,4%	1,8%
2009	2,2%	2,2%	1,8%	1,7%	6,1%	2,1%
2010	2,1%	2,1%	1,9%	1,7%	6,4%	2,3%
2011	2,3%	2,2%	2,4%	1,9%	8,8%	2,6%
2012	2,4%	2,3%	2,7%	2,0%	9,9%	2,9%
2013	2,3%	2,2%	3,1%	2,2%	10,2%	2,9%
2014	2,3%	2,1%	3,0%	2,2%	8,8%	3,2%
2015	2,2%	2,1%	3,0%	2,1%	8,6%	3,2%
2016	2,0%	1,9%	2,9%	1,9%	7,7%	2,5%

Wanneer we ten slotte het aandeel bekijken van de volledig werkloze dienstenchequewerknemers t.o.v. de volledige werkloosheid in zijn geheel, merken we hoe de dienstenchequesector oververtegenwoordigd is in de nationaliteitsgroep van de nieuwere EU-nationaliteiten (7,7% in 2016). Voor de andere nationaliteitsgroepen ligt dit aandeel veel lager: 1,9% voor de groep met de Belgische of een andere EU-15-nationaliteit en 2,5% voor de niet-EU-nationaliteiten.

3.3

Tijdelijke werkloosheid bij dienstenchequewerknemers

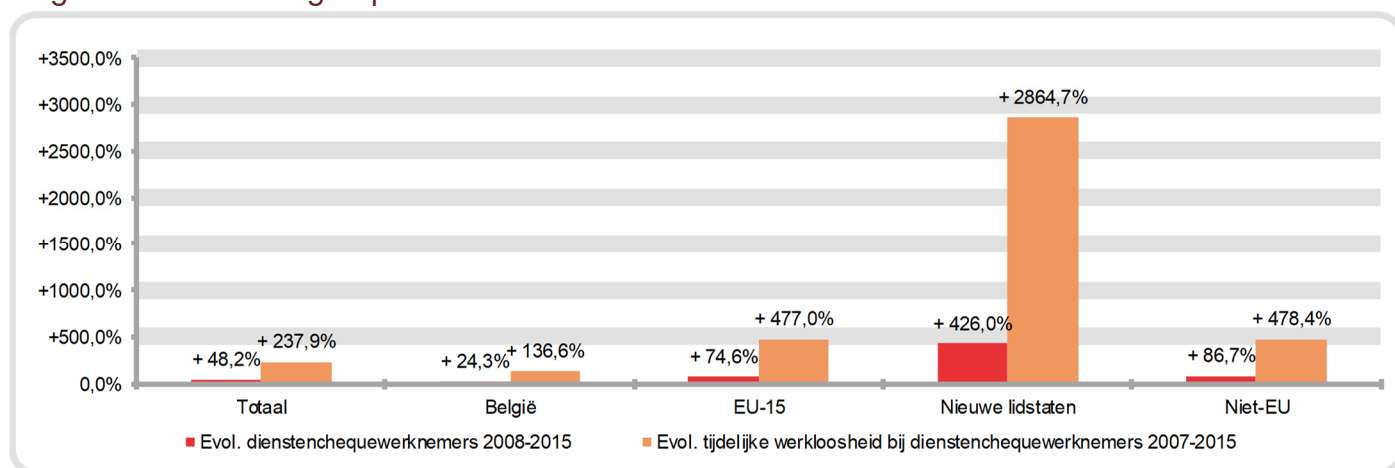
Tabel 15

Evolutie en verdeling van de tijdelijk werklozen bij dienstenchequewerknemers volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	10 647	9 110	788	556	232	749
2008	14 823	12 053	1 461	799	662	1 309
2009	21 696	16 044	3 621	1 333	2 288	2 031
2010	30 091	19 864	7 166	1 824	5 342	3 061
2011	33 302	20 637	8 669	2 191	6 478	3 996
2012	35 337	21 266	9 559	2 624	6 935	4 512
2013	34 971	21 246	9 250	2 924	6 326	4 475
2014	36 047	21 789	9 885	3 012	6 873	4 373
2015	35 972	21 554	10 086	3 208	6 878	4 332
Evol. 2007-2015	+ 237,9%	+ 136,6%	+ 1179,9%	+ 477,0%	+ 2864,7%	+ 478,4%
	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	100%	85,6%	7,4%	5,2%	2,2%	7,0%
2008	100%	81,3%	9,9%	5,4%	4,5%	8,8%
2009	100%	73,9%	16,7%	6,1%	10,5%	9,4%
2010	100%	66,0%	23,8%	6,1%	17,8%	10,2%
2011	100%	62,0%	26,0%	6,6%	19,5%	12,0%
2012	100%	60,2%	27,1%	7,4%	19,6%	12,8%
2013	100%	60,8%	26,5%	8,4%	18,1%	12,8%
2014	100%	60,4%	27,4%	8,4%	19,1%	12,1%
2015	100%	59,9%	28,0%	8,9%	19,1%	12,0%

Grafiek 5

Evolutie van de tijdelijk werklozen en van de werkgelegenheid in de dienstenchequesector volgens nationaliteitsgroep

In het kielzog van het stijgend aantal dienstenchequewerknemers, noteren we voor elk van de nationaliteitsgroepen stijgingen van het aantal tijdelijk werklozen in die sector. De grootste stijgingen situeren zich ook hier bij de buitenlandse nationaliteitsgroepen, waarbij vooral de sterke stijging opvalt bij de nieuwere EU-nationaliteiten (+ 2 864,7%). De stijgingen bij de EU-15- en de niet-EU-nationaliteiten zijn van vergelijkbare grootordes (respectievelijk + 477,0% en + 478,4%).

In 2015 is daardoor nog slechts 59,9% van de tijdelijk werklozen in deze sector van de Belgische nationaliteit t.o.v. 85,6% in 2007. Het aandeel van de nieuwere EU-nationaliteiten is daarentegen gestegen tot 19,1%.

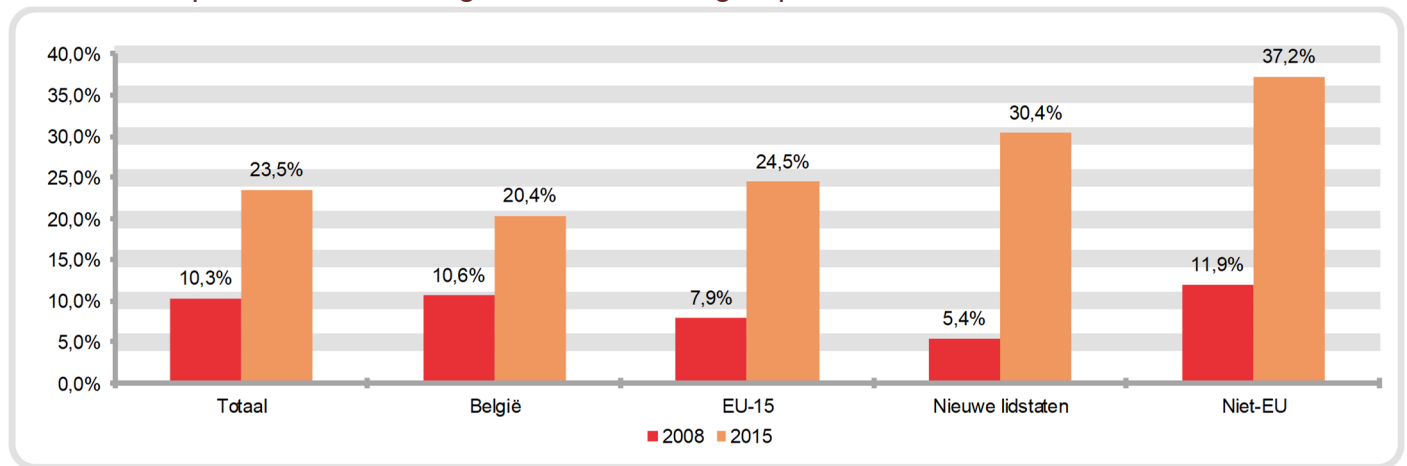
Tabel 16

Evolutie van de verhouding tussen de tijdelijk werklozen en de werkgelegenheid bij dienstenchequewerknemers volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2008	10,3%	10,6%	6,9%	7,9%	5,4%	11,9%
2009	12,3%	12,8%	8,1%	9,0%	7,2%	16,2%
2010	15,8%	15,5%	15,5%	13,8%	16,8%	19,7%
2011	20,1%	18,1%	25,7%	16,2%	32,1%	25,6%
2012	22,0%	19,1%	28,5%	18,5%	34,8%	32,1%
2013	23,6%	19,8%	31,7%	22,3%	37,7%	37,0%
2014	22,6%	19,5%	27,6%	24,2%	29,6%	36,2%
2015	23,5%	20,4%	28,3%	24,5%	30,4%	37,2%

Grafiek 6

Evolutie van de verhouding tussen de tijdelijk werklozen en de werkgelegenheid bij dienstenchequewerknemers volgens nationaliteitsgroep

De ratio die de verhouding uitdrukt van de tijdelijke werkloosheid t.o.v. de werkgelegenheid bij de dienstenchequewerkers vertoont evenzeer stijgingen in elk van de nationaliteitsgroepen. De stijging bij de niet-EU- en de nieuwere EU-nationaliteiten is hier van gelijkaardige proporties (respectievelijk + 25,3 en + 25,0 procentpunt tussen 2008 en 2015). Bij de beide andere nationaliteitsgroepen is de stijging weliswaar kleiner, maar toch ook van aanzienlijke omvang (+ 9,8 procentpunt voor de Belgische nationaliteit, + 16,6 procentpunt voor de overige EU-15-nationaliteiten).

Tabel 17

Evolutie van het aandeel van dienstenchequewerknemers in de tijdelijke werkloosheid volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	3,2%	3,2%	2,6%	2,0%	14,8%	5,4%
2008	3,9%	3,6%	4,1%	2,5%	24,9%	8,2%
2009	4,3%	3,6%	7,4%	3,1%	38,1%	11,3%
2010	6,5%	5,0%	14,5%	4,7%	49,7%	17,3%
2011	8,5%	6,3%	18,6%	6,4%	52,9%	21,8%
2012	8,0%	5,8%	18,3%	7,0%	47,3%	22,7%
2013	8,0%	5,8%	17,5%	7,8%	41,4%	23,4%
2014	9,4%	6,9%	20,4%	9,0%	45,2%	26,2%
2015	10,1%	7,3%	21,8%	10,6%	43,3%	26,8%

Wanneer we ten slotte ook voor de tijdelijk werklozen het aandeel bekijken van de dienstenchequewerknemers t.o.v. de volledige populatie tijdelijk werklozen, lijkt deze sector t.o.v. zijn aandeel binnen de totale werkgelegenheid (cf. tabel 11) sterk oververtegenwoordigd binnen het aantal tijdelijk werklozen: in 2015 betrof 3,4% van de werkgelegenheid en 10,1% van de tijdelijk werklozen dienstenchequewerknemers. Die oververtegenwoordiging is het markantst voor de nieuwere EU-lidstaten (43,3% van de tijdelijk werklozen in 2015), gevolgd door de niet-EU-nationaliteiten (26,8%), de EU-15-nationaliteiten (10,6%) en ten slotte de Belgen (7,3%).

Wij herinneren er echter aan dat het moeilijk is om op basis van gegevens m.b.t. het aantal verschillende personen tot conclusies te komen over de mate waarin beroep wordt gedaan op het stelsel van tijdelijke werkloosheid. Wanneer wij het aantal vergoede dagen voor tijdelijke werkloosheid onderzoeken en daarbij het aandeel van de dagen uitgekeerd aan de bovenstaande dienstenchequewerknemers berekenen (cf. tabellen 18-19 en grafiek 7), zien we dat het aandeel van de dienstenchequewerknemers binnen het geheel van de tijdelijke werkloosheid vergelijkbaar is met hun aandeel binnen de werkgelegenheid. In 2015 betrof 4,3% van de vergoede dagen tijdelijke werkloosheid dienstenchequewerknemers, terwijl ze in datzelfde jaar 3,4% van de werkgelegenheid vertegenwoordigen. Het verschil bedraagt met andere woorden slechts 0,9%. Het is slechts bij de groepen van de Belgen en de niet-EU-nationaliteiten dat het aandeel dienstenchequewerknemers hoger ligt in de tijdelijke werkloosheid dan in de werkgelegenheid: respectievelijk 3,2% t.o.v. 2,6% en 12,3% t.o.v. 9,3%.

Tabel 18

Evolutie van het aantal vergoede dagen voor tijdelijke werkloosheid: totaal en voor dienstenchequewerknemers volgens nationaliteitsgroep

	Aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid					Niet-EU
	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	9 441 080	7 990 900	1 002 815	971 781	31 034	447 366
2008	10 548 467	8 915 216	1 133 208	1 085 240	47 967	500 044
2009	18 911 934	16 192 001	2 012 121	1 902 237	109 883	707 812
2010	15 871 088	13 400 317	1 859 315	1 611 802	247 513	611 456
2011	10 597 906	8 708 065	1 376 666	1 168 359	208 306	513 175
2012	12 793 030	10 605 231	1 609 394	1 340 572	268 822	578 405
2013	12 982 968	10 813 583	1 618 438	1 304 371	314 067	550 946
2014	9 698 085	8 048 806	1 234 427	974 483	259 943	414 852
2015	8 505 607	7 081 081	1 065 432	810 172	255 261	359 093
	Aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid bij dienstenchequewerknemers					Niet-EU
	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	112 501	98 434	7 757	5 929	1 828	6 310
2008	162 178	135 442	14 650	8 790	5 860	12 086
2009	245 945	190 700	32 337	15 971	16 366	22 909
2010	345 133	239 764	72 626	21 116	51 510	32 743
2011	383 224	249 030	87 859	25 894	61 966	46 335
2012	386 384	248 352	89 940	27 351	62 589	48 092
2013	363 296	232 914	83 864	30 255	53 609	46 518
2014	367 158	230 185	92 755	32 773	59 982	44 217
2015	362 350	226 220	92 118	34 058	58 060	44 012

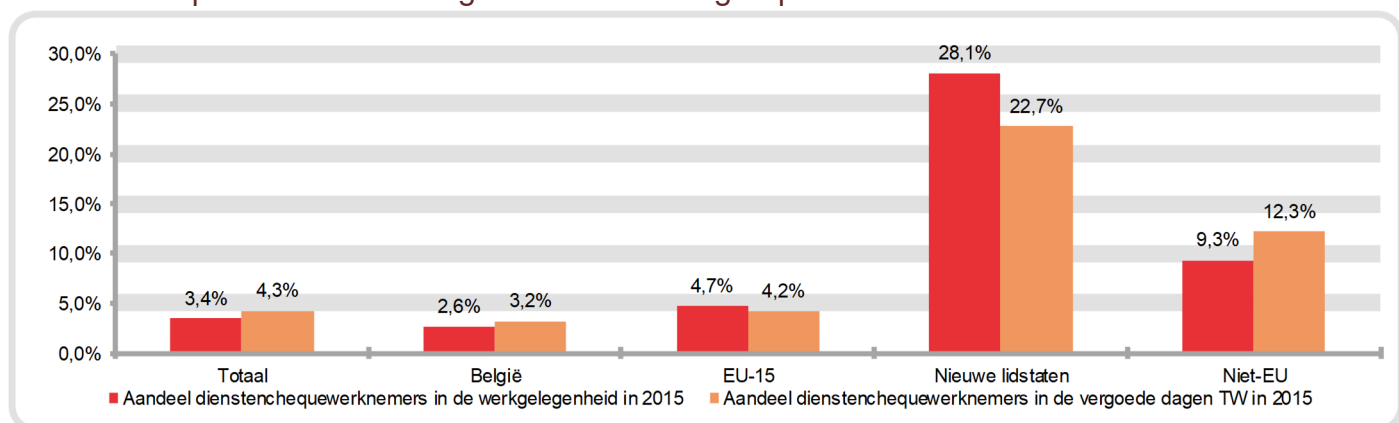
Tabel 19

Evolutie van het aandeel van vergoede dagen TW voor dienstenchequewerknemers in de tijdelijke werkloosheid volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	1,2%	1,2%	0,8%	0,6%	5,9%	1,4%
2008	1,5%	1,5%	1,3%	0,8%	12,2%	2,4%
2009	1,3%	1,2%	1,6%	0,8%	14,9%	3,2%
2010	2,2%	1,8%	3,9%	1,3%	20,8%	5,4%
2011	3,6%	2,9%	6,4%	2,2%	29,7%	9,0%
2012	3,0%	2,3%	5,6%	2,0%	23,3%	8,3%
2013	2,8%	2,2%	5,2%	2,3%	17,1%	8,4%
2014	3,8%	2,9%	7,5%	3,4%	23,1%	10,7%
2015	4,3%	3,2%	8,6%	4,2%	22,7%	12,3%

Grafiek 7

Evolutie van de verhouding tussen de tijdelijke werkloosheid en de werkgelegenheid bij dienstenchequewerknemers volgens nationaliteitsgroep

4

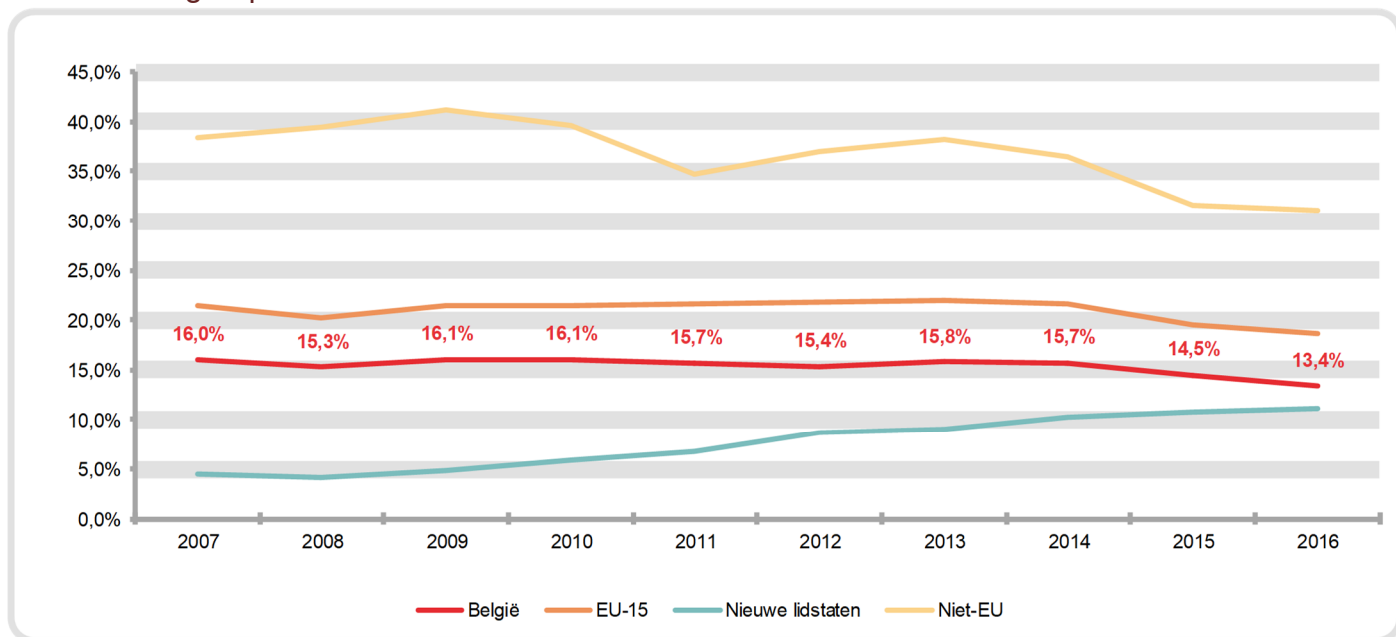
Besluit

4.1

Volledige werkloosheid

Grafiek 8

Evolutie van de verhouding tussen de volledige werkloosheid en de werkgelegenheid volgens nationaliteitsgroep

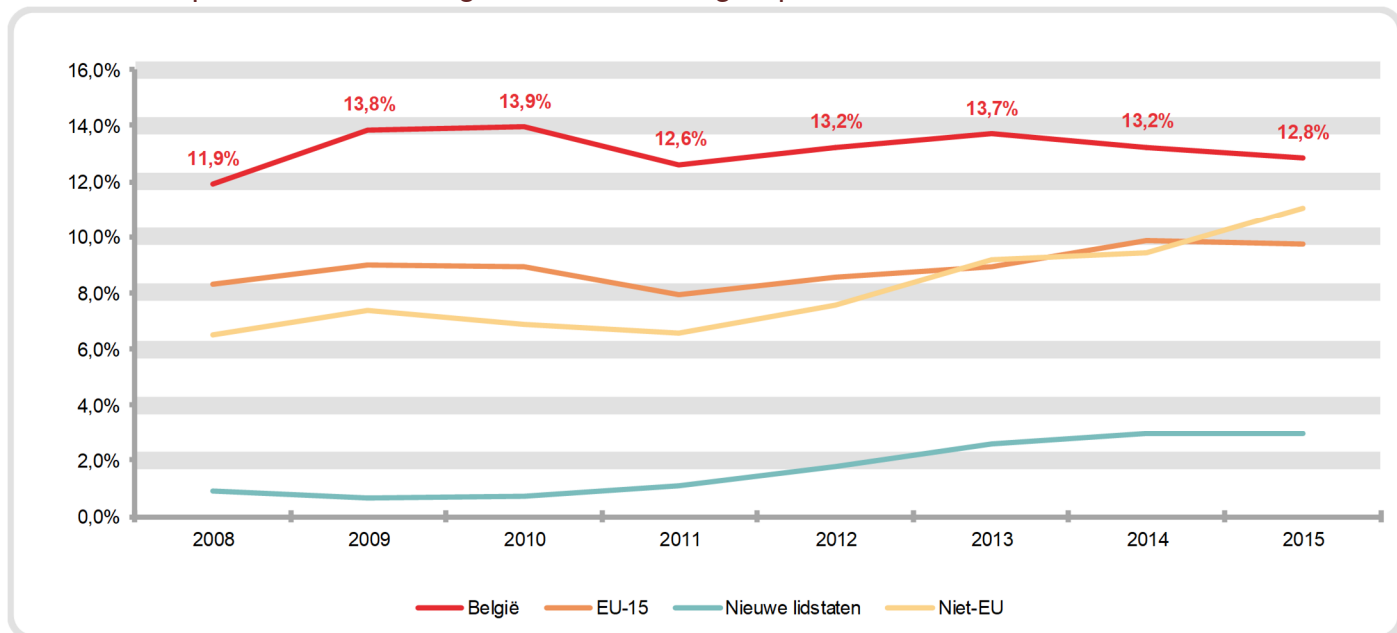

Grafiek 8 illustreert duidelijk hoe de volledige werkloosheid voor de nieuwere EU-lidstaten relatief laag ligt in verhouding tot de werkgelegenheid voor deze nationaliteitsgroep, al is de ratio die daar uitdrukking aan geeft in stijgende lijn. De niet-EU-nationaliteiten vertonen een vrij hoge volledige werkloosheid t.o.v. de werkgelegenheid, al is hun ratio tussen 2007 en 2016 sterk gedaald.

Ook bij de dienstenchequewerknemers (cf. grafiek 9) zien we hoe de nieuwere EU-nationaliteiten een eerder laag peil van volledige werkloosheid laten noteren t.o.v. hun werkgelegenheidspeil, maar dat de ratio die daaraan uitdrukking geeft de hoogte ingaat. Bij de dienstenchequewerknemers zijn het echter de Belgen die het hoogste aantal volledig werklozen kennen t.o.v. de werkgelegenheid.

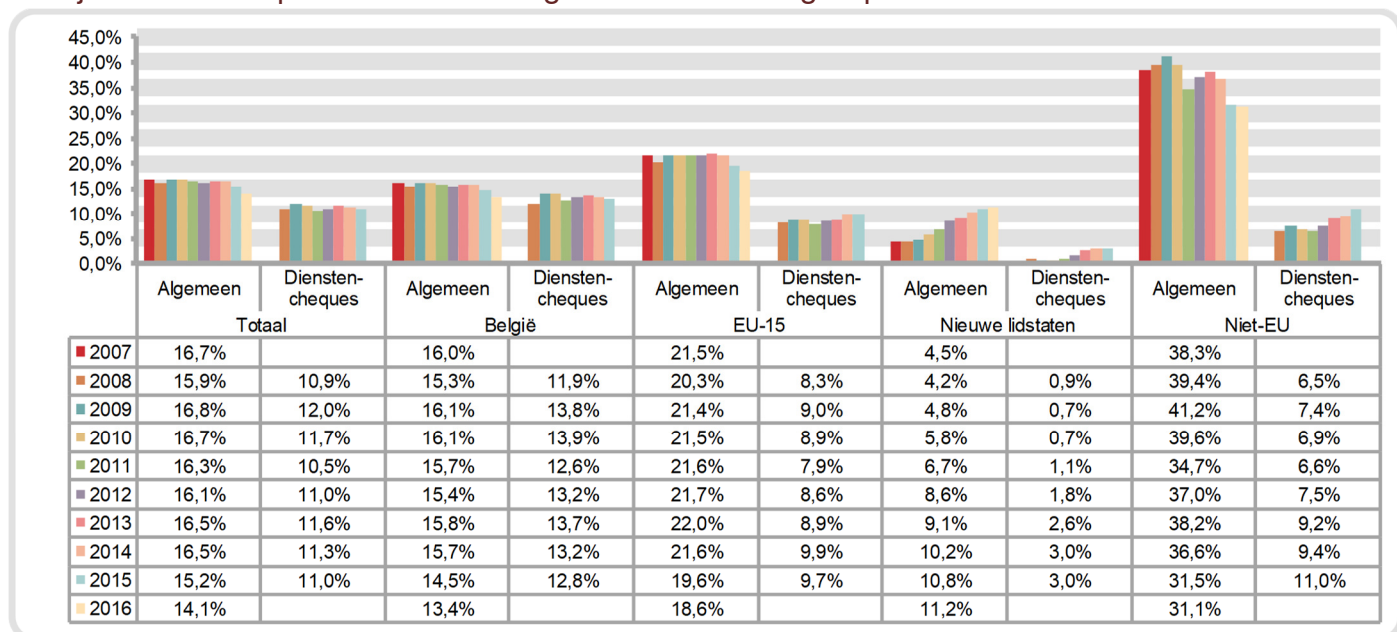
Grafiek 9

Evolutie van de verhouding tussen de volledige werkloosheid en de werkgelegenheid bij dienstenchequewerknemers volgens nationaliteitsgroep

Grafiek 8

Vergelijking van de verhouding tussen de volledige werkloosheid en de werkgelegenheid in totaal en bij dienstenchequewerknemers volgens nationaliteitsgroep

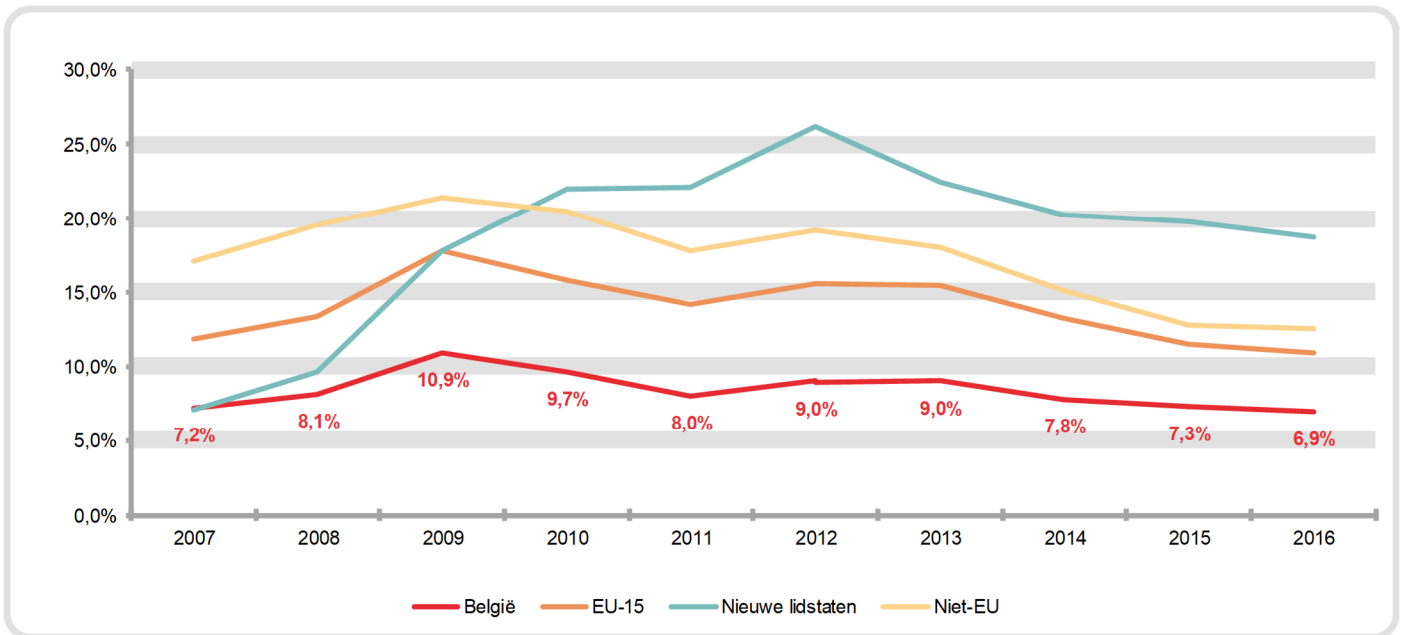
Algemeen kunnen we vaststellen hoe de verhouding tussen volledige werkloosheid en werkgelegenheid relatief gezien gunstiger is in de sector van de dienstenchequewerknemers. De ratio die daaraan uitdrukking geeft ligt consequent lager dan het geval is voor de totaliteit van de verhouding tussen volledige werkloosheid en werkgelegenheid. De verschillen zijn echter meer uitgesproken voor de buitenlandse nationaliteiten dan voor de Belgische (gemiddeld 2,4 procentpunt verschil in de periode 2008-2015 t.o.v. respectievelijk 12,3 procentpunt verschil in dezelfde periode bij de andere EU-15-nationaliteiten, 5,8 procentpunt bij de nieuwere EU-nationaliteiten en 29,2 procentpunt bij de niet-EU-nationaliteiten).

4.2

Tijdelijke werkloosheid

Grafiek 10

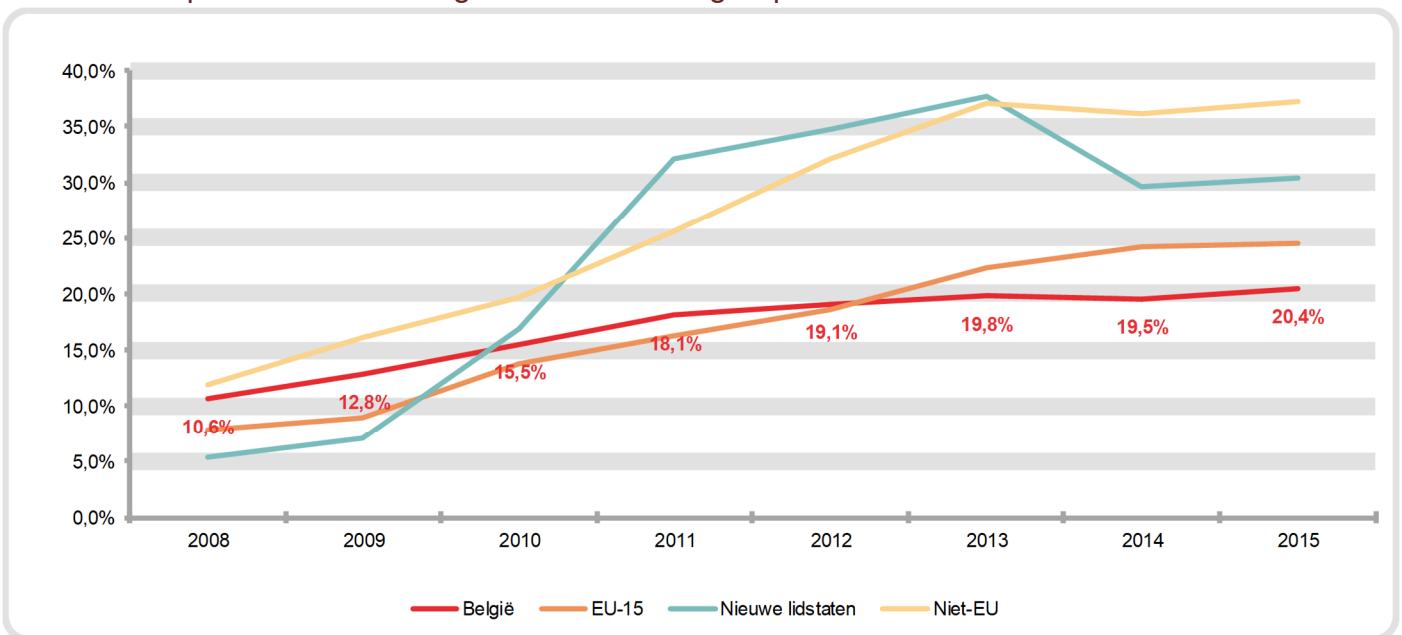
Evolutie van de verhouding tussen de tijdelijk werklozen en de werkgelegenheid volgens nationaliteitsgroep

Wat de verhouding betreft tussen de tijdelijke werkloosheid en de werkgelegenheid, zien we hoe er t.o.v. de werkgelegenheid relatief gezien meer tijdelijk werklozen met een buitenlandse nationaliteit zijn dan Belgen. De ratio die daaraan uitdrukking geeft, is voor de nieuwere EU-nationaliteiten in de periode 2007-2012 sterk gestegen. Sindsdien vertoont die nationaliteitsgroep de hoogste ratio. Het verschil tussen de Belgen en de buitenlandse nationaliteitsgroepen op dit vlak laat zich deels verklaren, wanneer we de focus bekijken op de sector van de dienstenchequewerknemers.

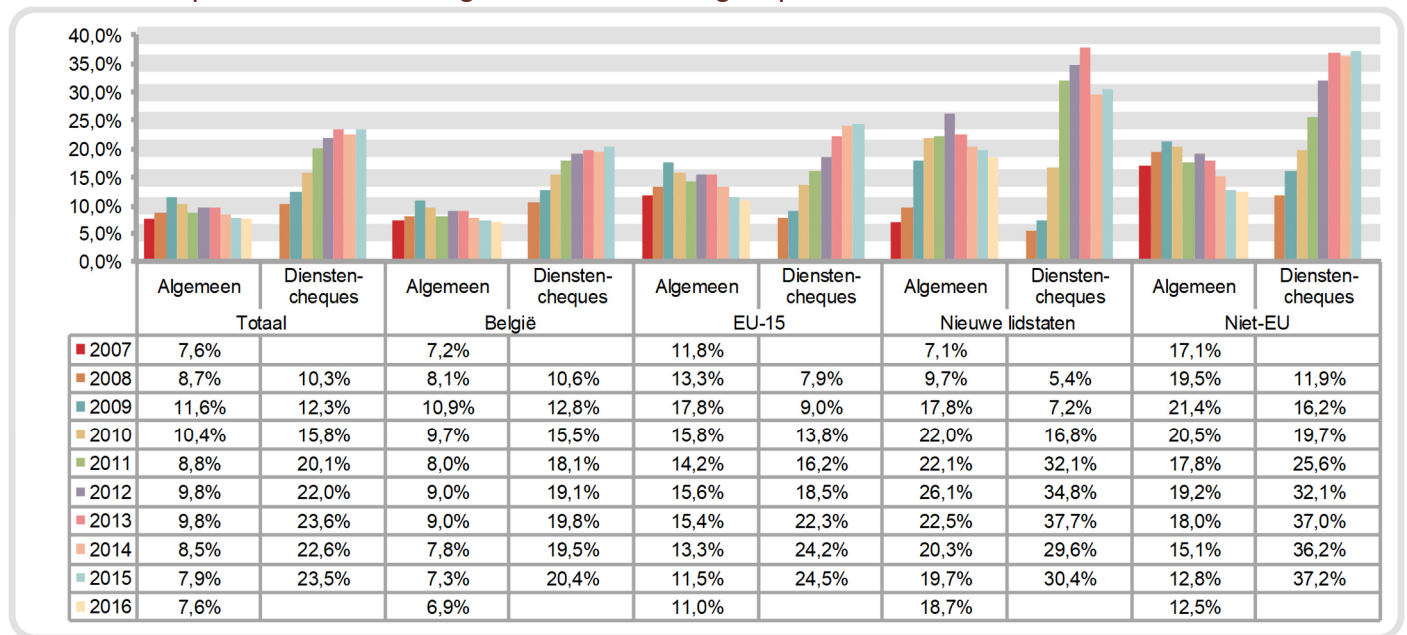
Grafiek 11

Evolutie van de verhouding tussen de tijdelijk werklozen en de werkgelegenheid bij dienstenchequewerknemers volgens nationaliteitsgroep

Grafiek 12

Evolutie van de verhouding tussen de tijdelijk werklozen en de werkgelegenheid bij dienstenchequewerknemers volgens nationaliteitsgroep

In tegenstelling tot bij de volledige werkloosheid zijn er relatief gezien over het algemeen meer tijdelijk werklozen t.o.v. de werkgelegenheid in de sector van de dienstenchequewerknemers dan het geval is voor de totaliteit van de tijdelijk werklozen en de werkgelegenheid. Tegelijk vertegenwoordigt deze sector zoals gezien (cf. tabel 11) echter een veel groter aandeel van de totale werkgelegenheid voor de buitenlandse nationaliteitsgroepen dan het geval is bij de Belgen. Bovendien is deze sector, alsook zijn aandeel binnen de gehele werkgelegenheid, over de beschouwde periode nagenoeg onophoudelijk gegroeid en dit in veel sterkere mate voor de buitenlandse nationaliteitsgroepen.

De verhouding tussen het aantal tijdelijk werklozen en de werkgelegenheid bij de dienstenchequewerknemers dient echter met de nodige omzichtigheid te worden geïnterpreteerd. Wanneer we het aandeel van de dagen tijdelijke werkloosheid onderzoeken die aan dienstenchequewerknemers zijn uitbetaald, zien we dat de benutting van het stelsel van de tijdelijke werkloosheid door de dienstenchequesector ongeveer dezelfde proportie heeft als de sector vertegenwoordigt binnen de gehele werkgelegenheid. Hieruit blijkt dat dienstenchequewerknemers relatief gezien weliswaar een grotere kans hebben beroep te moeten doen op tijdelijke werkloosheid, maar dat dit gemiddeld voor een veel lager aantal dagen is dan het geval is in de overige sectoren.

Bijlage:

Loontrekkenden naar type overeenkomst

Deze bijlage bevat een aantal gegevens m.b.t. het aantal loontrekkenden in België volgens type overeenkomst (arbeider – niet-arbeider) en nationaliteitsgroep. Dit biedt belangrijke aanvullende informatie bij het interpreteren van de data i.v.m. tijdelijke werkloosheid, aangezien de meeste stelsels van tijdelijke werkloosheid uitsluitend voor arbeiders toegankelijk zijn. Aangezien deze data op het vlak van telmethodologie en behandelde periode niet verenigbaar zijn met de overige gegevens van deze publicatie, konden ze helaas niet op een geïntegreerde manier in de analyse worden betrokken. In deze bijlage worden ze echter bij wijze van indicator aangeboden.

Tabel 20

Evolutie en verhouding van de loontrekkenden (in duizenden) volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	3 457 201	3 172 384	188 840	177 464	11 376	95 977
2008	3 513 050	3 130 606	222 250	203 393	18 857	160 195
2009	3 492 568	3 185 966	205 066	183 183	21 882	101 537
2010	3 522 599	3 214 426	216 646	186 962	29 684	91 527
2011	3 552 329	3 222 913	230 203	193 320	36 883	99 213
2012	3 539 806	3 201 679	239 419	195 877	43 543	98 708
2013	3 520 960	3 176 357	247 223	198 923	48 300	97 380
2014	3 533 320	3 174 373	259 327	203 920	55 407	99 620
2015	3 557 511	3 184 371	269 931	208 748	61 184	103 208
2016	3 504 800	3 183 984	228 519	167 648	60 871	92 297
Evol. 2007-2016	+ 1,4%	+ 0,4%	+ 21,0%	- 5,5%	+ 435,1%	- 3,8%
	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	100%	91,8%	5,5%	5,1%	0,3%	2,8%
2008	100%	89,1%	6,3%	5,8%	0,5%	4,6%
2009	100%	91,2%	5,9%	5,2%	0,6%	2,9%
2010	100%	91,3%	6,2%	5,3%	0,8%	2,6%
2011	100%	90,7%	6,5%	5,4%	1,0%	2,8%
2012	100%	90,4%	6,8%	5,5%	1,2%	2,8%
2013	100%	90,2%	7,0%	5,6%	1,4%	2,8%
2014	100%	89,8%	7,3%	5,8%	1,6%	2,8%
2015	100%	89,5%	7,6%	5,9%	1,7%	2,9%
2016	100%	90,8%	6,5%	4,8%	1,7%	2,6%

Bron: Datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming, KSZ

Tabel 21

Evolutie en verhouding van de arbeiders (in duizenden) volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	1 278 755	1 109 988	102 136	93 938	8 199	66 631
2008	1 296 109	1 117 480	107 845	95 333	12 512	70 785
2009	1 270 794	1 091 250	110 844	93 423	17 421	68 701
2010	1 288 871	1 102 840	119 516	95 072	24 444	66 516
2011	1 309 596	1 109 152	128 335	97 727	30 608	72 109
2012	1 294 404	1 088 985	133 593	97 441	36 153	71 827
2013	1 274 102	1 066 252	137 128	97 104	40 024	70 722
2014	1 238 873	1 024 219	143 071	97 044	46 027	71 583
2015	1 270 784	1 046 496	149 820	98 861	50 959	74 469
2016	1 225 629	1 038 945	122 269	71 918	50 352	64 415
Evol. 2007-2016	- 4,2%	- 6,4%	+ 19,7%	- 23,4%	+ 514,2%	- 3,3%
	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	100%	86,8%	8,0%	7,3%	0,6%	5,2%
2008	100%	86,2%	8,3%	7,4%	1,0%	5,5%
2009	100%	85,9%	8,7%	7,4%	1,4%	5,4%
2010	100%	85,6%	9,3%	7,4%	1,9%	5,2%
2011	100%	84,7%	9,8%	7,5%	2,3%	5,5%
2012	100%	84,1%	10,3%	7,5%	2,8%	5,5%
2013	100%	83,7%	10,8%	7,6%	3,1%	5,6%
2014	100%	82,7%	11,5%	7,8%	3,7%	5,8%
2015	100%	82,4%	11,8%	7,8%	4,0%	5,9%
2016	100%	84,8%	10,0%	5,9%	4,1%	5,3%

Bron: Datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming, KSZ

Tabel 22

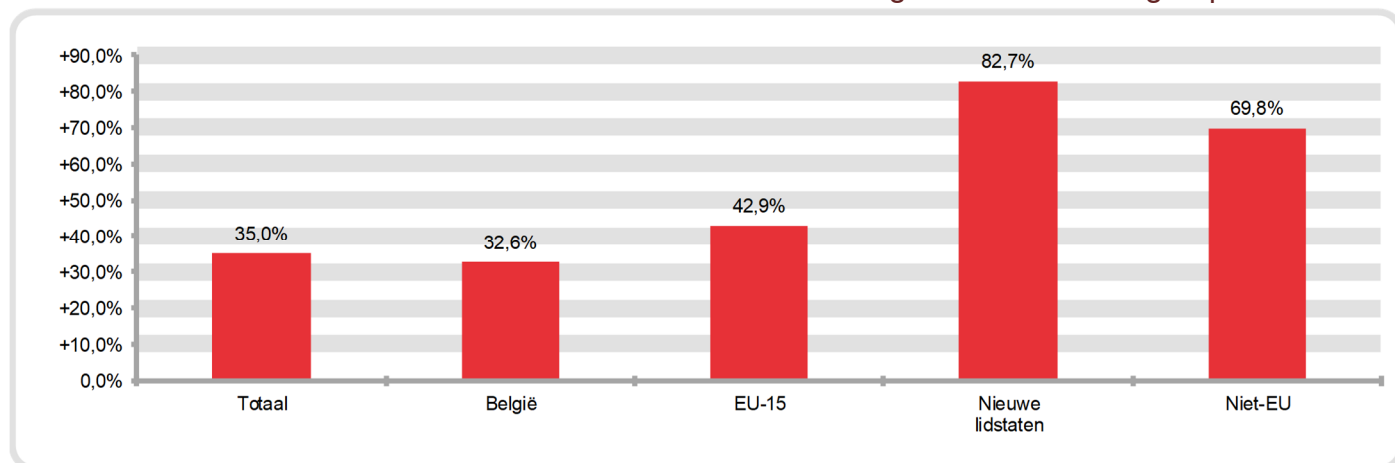
Evolutie van het aandeel arbeiders binnen het totale aantal loontrekkenden volgens nationaliteitsgroep

	Totaal	België	Andere EU-nationaliteit			Niet-EU
			Totaal	EU-15	Nieuwe lidstaten	
2007	37,0%	35,0%	54,1%	52,9%	72,1%	69,4%
2008	36,9%	35,7%	48,5%	46,9%	66,3%	44,2%
2009	36,4%	34,3%	54,1%	51,0%	79,6%	67,7%
2010	36,6%	34,3%	55,2%	50,9%	82,3%	72,7%
2011	36,9%	34,4%	55,7%	50,6%	83,0%	72,7%
2012	36,6%	34,0%	55,8%	49,7%	83,0%	72,8%
2013	36,2%	33,6%	55,5%	48,8%	82,9%	72,6%
2014	35,1%	32,3%	55,2%	47,6%	83,1%	71,9%
2015	35,7%	32,9%	55,5%	47,4%	83,3%	72,2%
2016	35,0%	32,6%	53,5%	42,9%	82,7%	69,8%

Bron: Datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming, KSZ

Grafiek 13

Aandeel arbeiders binnen het totale aantal loontrekkenden volgens nationaliteitsgroep in 2016

Bron: Datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming, KSZ